

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din, za inozemstvo: 210 Din — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23 — Dopisi se ne vračajo — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 26. januarja 1935.

Štev. 11.

Proč s fikcijami!

Finančni minister dr. Stojadinović je v svojem znamenitem govoru na seji uprave Narodne banke izpregovoril pogumno in odločno besedo, da je treba že enkrat pospraviti z vsemi fikcijami in pogledati resnici možno v oči, pa najsi bi bila ta tudi še tako neprijetna. Svojo nujno potrebno besedo pa je tudi takoj podkrepil z dejanjem ter napravil konec oni fikciji, ko smo se bahali z zastavljenim zlatom, ki ni bilo več naše in ki nas je vrhu tega veljalo na leto okoli 30 milijonov Din. Za prazno baharijo smo na leto plačevali 30 milijonov Din, vsoto, s katero bi v vsaki banovini mogli izvesti eno veliko in potrebno delo!

Še cela vrsta drugih fikcij pa je, ki razsaja v našem javnem življenju in polagoma bo treba pospraviti s temi fikcijami po vrsti. Preobširno bi bilo, če bi tu navajali vse fikcije, katerim se udajamo, zato naj zadostuje, če omenimo le nekatere.

Ker smo tik pred proračunsko razpravo, naj omenimo v prvi vrsti to fikcijo, da za uravnotežen proračun ni treba storiti nič drugega, kakor da se izvede magari brutalna kompresija izdatkov in prav tako brezobzirno povečanje dohodkov. Toda proračun ni samo priprosta račun-ska naloga, temveč mora biti na podlagi življenja dobro preudarjena rezultanta, ki omogoča državi vsa potrebna sredstva za njene funkcije, ki pa tudi gospodarstvu omogoča napredek in razmah. Na to resnico pa se je pri nas pozabilo in zato smo doživljali na eni strani redukcije, ki so usodno povečale zastoj v gospodarskem življenju, na drugi strani pa nove davke, čeprav je statistika dokazovala, da ljudje niso zmogli več niti starih bremen. Zavladala je tako fikcija, kakor da so plače uradnikov in nameščencev nekaj, kar je mogoče reducirati v neskončnost. In že smo prišli do tega, da znašajo ponekod mezde tudi komaj 10 Din na dan, kakor da bi bilo mogoče živeti s tem denarjem. Na drugi strani pa se je košatila ona fikcija, da more gospodarstvo prenesti vsako breme, ki se mu le naloži in da je dokaz slabe volje, če pravijo gospodarski krogi, da velja tudi za gospodarstvo meja, čez katero ne prenese nobene obremenitve več. A resnice niso hoteli nekateri videti in zato tudi ne onih tisočev odjavljenih obratov, da je postajal položaj vedno težji in težji.

V zvezi s proračunom treba omeniti tudi drugo fikcijo, ki se silno košati po naših listih, to je fikcija o neizmernih bogastvih bosanskih gozdov in rudnikov. Res bi mogli ti rudniki in gozdovi pomesti za nas velikansko bogastvo, a treba le pogledati v računske zaključke o gospodarstvu državnih podjetij in gozdov, pa se vidi vsa fikcija tega bogastva. Od tega milijardnega bogastva imamo le stroške in od marsikaterega rudnika bi imeli več, če bi ga podarili podjetnemu človeku, ker potem bi dobili od njega vsaj davke, tako pa moramo zbirati davke, da plačamo deficite v teh rudnikih.

In vse one drage, milijonsko drage fikcije, ki so jih veljale razne državne intervencije za dvig cene. Mesto da smo metali denar v brezno, bi raje za ta denar znižali prevoznine, znižali davke, pa bi šla cena tudi navzgor in poljedelec bi tudi dobil svoj denar. Tako pa so propadli sto in sto milijoni, a narod ni imel od tega nič.

Zelo nevarna je tudi fikcija, da je mogoče z zakonskim predpisom kratkomalo rešiti vsako gospodarsko vprašanje. V resnici pa se s temi predpisi dostikrat polajša le komplicira, kakor smo žal spoznali le v preveliki meri. Kjer treba dejanske pomoči, tam napačni predpisi ne pomagajo, kakor je prepozno govoriti o nemu, ki se že potaplja, kako se plava.

Treba pogledati življenju pogumno v

oči, da se vidi vsa ona beda, ki tlači ljudi, in da se spozna vse ono pomanjkanje, ki tišči ljudi. Tako zelo je treba pogledati tej kruti resnici v oči, da bo ostala le ena želja, da se tem ljudem pomaga, in sicer z dejanji, ne pa s teorijami. Potrebno je le realno delo in prav nobene deklamacije in ta zavest mora že enkrat prodreti.

Boj proti fikcijam je najbolj potreben boj, ki je danes sploh mogoč, ker so se fikcije razrasle na vseh poljih, ker straše

po vseh možganih. Čim bolj prost je kdo danes vseh fikcij, čim bolj je dostopen za resnice življenja, tem bolj mu gre tudi beseda v javnem življenju. In to je tudi eden vzrokov, da vedno in vedno kličemo, da treba gospodarskim ljudem dati besedo, ker ti gledajo realno na življenje, ker imajo ti najmanj smisla za fikcije. Bilanco našega javnega življenja je treba očistiti vseh fikcij in gospodarskim ljudem moramo zaupati ta posel.

Predsedstvena seja Zveze trgovskih združenj

V petek, dne 25. januarja je bila v Ljubljani v Trgovskem domu seja predsedstva Zveze trgovskih združenj. Seje se je udeležilo 40 delegatov od vseh združenj, le tri združenja niso mogla poslati delegatov in so njih odsotnost opravičila. Seja je trajala dopoldne in popoldne in so se na njej razpravljala vsa aktualna gospodarska in stanovska vprašanja.

Sejo je otvoril in vodil predsednik Zveze Josip J. Kavčič, ki je po kratkih uvodnih formalnostih in po pozdravu delegatov takoj prešel na predsedstveno poročilo. V svojem poročilu je zlasti obširno poročal o delu in o izvršenih akcijah Centralnega predstavništva v Beogradu. V svojem poročilu se je spominjal tudi drugih važnih dogodkov, ki so se dogodili od zadnje predsedstvene seje. Njegovo poročilo je bilo od vseh delegatov sprejeto z odobravanjem.

Pri obravnavi posameznih točk dnevnega reda se je zlasti obširno razpravljalo o davčnem vprašanju in o raznih taksah, zlasti o taksah na račune.

Posebne važnosti je bila razprava o vprašanju razdolžitve, ki je postalo v zadnjem času nad vse aktualno. Delegati so v razpravi zavzeli to stališče:

Trgovstvo je bilo vedno proti vsem privilegijem in zato tudi odklanja, da bi se vprašanje razdolžitve reševalo tako, da bi se privilegiral en stan na škodo drugega. Če uživa zaščito en stan, potem je mora biti deležen tudi drugi.

Trgovstvo je nadalje odločno na stališču nedotakljivosti osebne lastnine in že zato ne more odobravati predlogov, ki hočejo doseči kar enostavno črtanje dolgov. Pa tudi iz drugih ozirov mora biti trgovstvo proti takšnim predlogom. Predvsem bi črtanje vseh dolgov imelo nad vse nevar-

ne posledice za kredit, in to ne le doma, temveč tudi v tujini. Ves ugled našega gospodarstva, doma in v tujini, bi bil nevarno ogrožen. Poleg tega pa bi se še povečala kriza zaupanja in smisel za varčevanje bi bil ubit definitivno. Tudi ni prezreti, da bi takšno črtanje dolgov najbolj zadelo one, ki so zaupali v narodni denar in dočim bi bili na drugi strani najbolj favorizirani oni, ki so le zavoljo špekulacij zabredli v dolgove. Trgovstvo mora zahtevati, da se podpira samo to, kar more utrditi stabilnost v gospodarskih razmerah in zato odklanja vse zahteve po splošnem črtanju vseh dolgov. Pač pa je trgovstvo odločno za to, da se izvede razdolžitev individualno in da se pomaga zlasti onim, ki so zašli v težave brez lastne krivde in ki jih je zadelo zaščita kmeta in denarnih zavodov.

V zvezi z razdolžitvijo se je tudi opozarjalo na nujno potrebo, da se zniža napetost med aktivnimi in pasivnimi obrestmi, ker bi se na ta način zelo olajšalo breme dolgov vsem dolžnikom. Današnja napetost med debetnimi in kreditnimi obrestmi je tako visoka, da je v škodo narodnemu gospodarstvu. Ta napetost naj bi se znižala na največ 3 odstotke.

Na seji so se tudi obravnavali vsi predlogi združenj, ki jih je občni zbor Zveze prepuštil v rešitev predsedstvu.

Končno se je razpravljalo še o proračunu in o računskem zaključku in so se v ta namen storili potrebni sklepi.

Ko so se obravnavala še nekatera interna vprašanja, je zaključil predsednik Josip Kavčič sejo, ki je trajala skoraj osem ur.

Prihodnja seja predsedstva bo v Celju in bo v prvi vrsti posvečena vprašanju stanovskega tiska.

velikih koncernov. Glavnica, denar se je začel zbirati na maloštevilnih mestih in manjšemu podjetniku je bilo vedno bolj in bolj težko dobiti sredstva za svoj obrat. Padalo je pa tudi število izvežbanega delavstva, kakor se je tudi manjšala zaposlenost delavstva sploh.

Povečala in pocenila se je proizvodnja, toda zvečal se ni potrošek, nasprotno, zmanjšal se je kljub naraščajočemu številu prebivalstva. Skrbeli so za boljše in cenejšo proizvodnjo, na potrošek so pa pozabili. Nihče ni mislil na potrošnika in obseg njegovih potreb, oziroma njegove nakupne sposobnosti. Z manjšo zaposlenostjo se je zmanjšala kupna moč potrošnika. Nekje sem čital, da produktivnost strojev povzroča tragedijo delavskih mas.

Niso se zanimali za ohranitev človeka kot pomembnega gospodarskega činitelja, niso se zanimali za ohranitev izvežbanega delavstva in malih obratov.

Kakor se kapitalizem obrača do države radi zaslombe, tako je sedaj državi prepuščeno vprašanje zaposlitve neizrabljenih, nezaposlenih delovnih moči. Država naj da sredstva, država naj zaposluje.

Kje so sedaj vsi tisti organizatorji in gospodarstveniki, kateri so znali prej toliko povedati in toliko svetovati? Zakaj sedaj ne svetujejo, kako bi povečali zaposlenost, kako bi povečali nakupno moč širokih slojev?

Pravijo, da svetovna gospodarska kriza tiči v nesorazmerju med proizvodnjo in potroškom. Povejte sedaj, kako spraviti ta dva važna činitelja v vsem gospodarskem življenju v pravo razmerje.

Pohorje klimatski kraj

Velikega pomena za napredek tujskega promet v severnem delu Slovenije je odločba vlade, ki priznava Pohorju značaj klimatskega zdravilišča. Odredba stopi v veljavo 15. februarja in od te dobe bodo imeli obiskovalci Pohorja, ki preživijo 10 dni nepretrgoma na Pohorju, železniške ugodnosti, kakor jih imajo obiskovalci Dalmacije ali naših zdravilišč. Ugodnost velja sicer samo za kraje nad 700 m nadmorske višine, pridejo pa v poštev vse pohorske postojanke, od večjih naselij pa trg Ribnica na Pohorju. Ugodno je tudi, da bodo izdajale potrdila o bivanju pohorske postojanke in ne, kakor je bilo prvotno določeno, občinska uprava, ki leži globoko v dolini. Edino za Ribnico na Pohorju bo izdajala potrdila tamošnja občina. Za izhodne železniške postaje, za katere veljajo vozovne ugodnosti, so določene: Maribor gl. kolodvor, Ruše, Sv. Lovrenc na Pohorju, Brezno-Ribnica, Mislinje, Zreče, Orehova vas—Slivnica in Hoče. Potrdila o bivanju pa lahko izdajajo pohorske postojanke: Mariborska koča, Pohorski dom, Sv. Bol-fenk, Ruška koča, Klopni vrh, Koča na Pesku, Senjorjev dom. Važno je tudi, da ni treba obiskovalcu preživeti vseh 10 dni v eni postojanki, temveč se lahko mudi v različnih kočah. Tudi si lahko za povratek izbere poljubno izmed navedenih postaj.

Svetovna trgovina je zopet nadovala

Kakor poroča »Prager Tagblatt«, je svetovna trgovina v letu 1934. zopet nazadovala, in sicer za približno 4 odstotke. S tem je dosegla svetovna trgovina zopet rekordno nizino. Nazadovanje je bilo najmočnejše v državah z zlato veljavo. Tako je padla zunanja trgovina Francije od 18,5 milijard frankov v letu 1933. na 17,8 milijard v letu 1934., ona Italije od 6 na 5,2 milijard lir in zunanja trgovina Švice od 0,85 na 0,84 milijarde šv. frankov. Nasprotno pa se je angleška zunanja trgovina dvignila od 368 na 396 milijonov funtov. Enaka zboljšanja so bila dosežena tudi v vseh drugih državah z devalvirano valuto. Posebno Japonska izkazuje znatno zboljšanje ter se je njen izvoz dvignil od 1,8 na 2,1 milijarde jen.

Fr. Zelenik:

Kako sedaj?

Svetovna vojna je zapustila strašno opustošenje in velikansko pomanjkanje dnevnih potrebščin. Zato se je po vojni začelo živahno industrijsko in trgovsko delovanje. Kapitalizem je dobil trenutno novega razmaha. Njegovo zgodovino moremo razdeliti v tri dobe: 1. dinamično, ki je trajala od leta 1830 do leta 1873. V tej dobi so nastajale tvornice, razvijala se je industrijska in trgovska delavnost, podjetništvo je imelo zlate čase. Toda strašna gospodarska kriza v letu 1873. je zavrla listo podjetnosti. Sledila je statična doba in njej je sledilo sedanje stanje.

Ogromne množine papirnatega denarja po vojni so razgrele glave in živce, da smo videli neko blagostanje. Obstojala je možnost zaslužka, kakršnega je kdo hotel, pa je vse rinilo v trgovino in industrijo. Banke so investirale velike vsote v industrijske in trgovinske obrate, zaslužki so bili takšni, da so banke lahko zahtevale po 24 do 28 in še več odstotkov obresti za posojen denar. Toda ta doba »procvitanja« je trajala kaj malo časa. Tisto navidezno blagostanje se je kaj kmalu razblinilo, potrošek je začel padati, trgovina manjšati in istotako zaslužki. Nastopili so razni strokovnjaki in organizatorji, ki so pridigovali in dokazovali, da se mora pro-

izvodnja povečati, troški pa zmanjšati. Začeli so se uvajati razni čas in troške prihranjujoči stroji in delovni načini. Začeli so vse tajlorizirati, fordizirati, tipizirati, normalizirati. Hoteli so, da bi se vsi ljudje enako oblačili, vsi otroci igrali z enakimi igračkami. Na vse načine se je... iziralo, samo da bi se zmanjšali troški, dobiček pa povečal.

Razne stroke so se začele združevati. Nastajali so karteli, koncerni, trusti. Spominimo se organizatorjev, katere je svet slavil kot veličine, kakor Kreugerja, Insula. Spominimo se Stinnesa, Castiglionijsa, Loewensteina, Staviskega. Vsi ti doždevni velikani-gospodarstveniki so žalostno končali, njihove stavbe so se zrušile. Na površje so splavali s penami morja papirnatega denarja.

Kapital in njegovi priganjači so računali, da jim bo ostajal zaželeni dobiček, ker so povečali proizvodnjo in jo pocenili. Toda njihov račun se ne ujema, zašli so na slepi tir ter ne morejo naprej in ne nazaj. Z racionaliziranjem in združevanjem so pač zmanjšali troške in povečali proizvodnjo, ali povečali so tudi brezposelnost in z brezposelnostjo javna bremena. Nadaljnja posledica je bil tudi propad mnogih samostojnih manjših obratov v korist

Rooseveltove gospodarske reforme

(Po predavanju ind. Zdenka Kneza)

V vrsti zanimivih predavanj, ki jih prireja za članstvo Klub trg. akademikov (absolventov), je preteklo sredo govoril industrialec Zdenko Knez o Rooseveltu. Predavanje je otvoril predsednik kluba Roman Golob z lepim pozdravom poslušalcem, ki so nato pazljivo sledili sliki o sedanji gospodarski reformi v Ameriki. Predavatelj industrialec Zdenko Knez je v bistvenih potezah najprej označil pomen Rooseveltovega nastopa, njegov značaj in uspehe. Pokazal je predvsem duha njegove vlade na smernicah in načelih, ki jih časopisna kampanja često izkrivlja.

Nasprotno s cinizmom Hooverja je novi predsednik USA idealist, ki poudarja dolžnosti moderne države ter je nasprotnik gospodarskega liberalizma. Vlada mora ovirati oligarhijo, povrniti se mora k prvotnemu ameriškemu individualizmu ob sistemu odločnih ukrepov na bazi resničnosti. Za ustvaritev resnične skupnosti državljanov so potrebne omejitve interesov. Predvsem pa je treba zavarovati skupnost pred krogotokom konjunkturalne krize, kar je mogoče le z načrtnim gospodarstvom.

Koncerni so pobirali ogromne prebitke in gnali vse preko potreb, prerastla sta posebno dolar in carinski zid. Zato je bilo treba najprej proti nadprodukciji dvigniti ceno blaga, znižati obveznosti ter urediti produkcijo in razdelitev, torej tudi ljudske dohodke. Glavno je, da se doseže stabilnost. In to je mogoče z eksperimentiranjem, ki naj da pravo metodo, da se popravijo vse napake. Tudi za farmerja treba skrbeti. Za vse pa je treba dobre uprave in socialne zakonodaje, znižanja davkov, združne organizacije itd. Za zaposlitev mora država uvesti javna dela za javne naprave, dočim prepušča podrobno izvedbo privatni iniciativi. Potrebna pa je tudi reforma justice v vzgojno smer kazni itd.

Potrebna je temeljita ureditev bančne sistema in borznega posla. Razumljivo je, da drž. proračun ne sme ostati neizpremenjen, kakor so delali doslej. Le tako se z naporom vlade morejo izvajati vse naloge in dvigniti zaupanje v državno vodstvo. Predavatelj je naštel tudi ukrepe v teh smereh, ki so z ene strani zaposlitev z javnimi deli, z druge pa uvedba blagovnega dolarja. Pomen ameriških reform je velik, posebno če upoštevamo vpliv na vse svetovno gospodarstvo.

Drugi del svojega predavanja je posvetil predavatelj blagovnemu dolarju, odnosno najznamenitejšemu teoretičnemu denarnemu gospodarstvu, Irvingu Fisherju. Kajti Roosevelt je prevzel načela tega znanstvenika in je važno, da se z njegovim naukom seznanimo.

Na pojavih inflacije in deflacije opazovani vpliv denarja je bil doslej premalo upoštevan, zato so mnogi krivili za krizo nadprodukcijo. Matematično teoretična smer pa poudarja, da je cena rezultat ponudbe, povpraševanja in denarja. To dokazuje tudi s pomočjo indeksnih števil, ki dajejo grafikon z ravno črto produkcije. V vsaki dobi imamo matematično enakost med totalno cirkulacijo denarja in blaga, merjeno v cenah blaga v denarju.

Važno so izpremembe v kroženju denarja. Vsa cirkulacijska sredstva so znašala v l. 1926, 1929 in 1933 v Ameriki 22, 25 in 17 milijard. Ob porastu so efekti

skakali v hosi, ob padcu za 8 milijard obtoke pa padali v krizo... Ker je bilo gotovine le štiri milijarde, so najbolj vplivale vloge in čekovni računi. Saj se opravlja 9 desetih poslov s čeki. Ti najbolj povzročajo deflacijo ali pa inflacijo. Torej banke, bančna politika. Prekomerno izposojanje sproži prekomerno likvidacijo. Tak beg se je pričel l. 1929. in z njim padec cen. Izprememba nivoja cen pa pomeni, da se ob njegovi razpolovitvi dolar podvoji. Dolar pa bi moral ostati konstanten. Nekonstantni dolar je glavni vzrok bankrotov in bančnih polomov.

Fisher uči, da se da to ozdraviti le z reflacijo. Doslej je to prva poskusila z uspehom Švedska. Toda še boljši uspeh bi dosegla, ako bi bila prej popravila škodo, ki so jo švedski dolžniki poprej utrpeli zaradi deflacije. Težave dolžnikov so bistvo krize. Hoover je zato poskušal dvigniti nivo cen, Roosevelt pa ob boljših pogojih njih stabilizacijo.

Glavni problem je torej, kako vplivamo na nivo cen, da bi ga mogli stabilizirati. Centralne banke lahko znižajo ali zvišajo rezerve včlanjenih bank. Splošno je znano, da so centralne banke pogosto uporabljale reeskontno obrestno mero in tako zvane »operacije na prostem trgu« zato, da izpremene cirkulacijo čekov, toda ne še zato, da utrde nivo cen. To je poskušal šele pokojni guverner njujorske Federalne rezervne banke Strong in to zagovarjati v Ameriki G. L. Leblanc in F. A. Vanderlip, na Švedskem pa Roth.

Zeleti je, da tudi devize ostanejo stabilne; in če bi vse države uredile svoj nivo cen, bi mednarodni devizni tečaj postal avtomatsko stabilen. Stabilni domači nivo cen bi bil torej glavni branik proti vsem domačim krizam, konjunkturam in depresijam. Ker pa je obtok zlata kot denarja odvisen tudi od njegove cene kot blaga, a ni mogoče vzdržati dveh oblik dolarja z dvema različnima vrednostima, so dne 19. aprila 1933 namenoma umaknili zlato iz domačega ameriškega obtoka in ni bilo vrnjeno vse dotlej, dokler ni bila pretirana vrednost drugih oblik dolarja izpremenjena — znižana s pomočjo reflacije po količini in po brzini. Nato se je pojavil spet problem uvedbe zlatega dolarja. Uvedli so ga 30. januarja 1934 s temi omejitvami: znižano fizično vrednostjo za skoraj 41%, pa s tem, da zlata ni več dobiti za zlato bančne rezerve in ga zdaj nado, mešajo papirni certifikati, tretjič pa je uporaba zlatega denarja omejena na mednarodna plačila ter leži zato zlato v zakladnici države v obliki palic. Razen tega pa je predsednik pooblaščen, da izpreminja obseg novega dolarja v mejah izprememb v nivoju cen. Po novem (Goldsbroughovem) zakonu naj bi postalo to popolnostno permanentno. Potem bi bila z monetarno avtoriteto Amerika še na boljšem ko Švedska, ker bi izvedla pametno reflacijo potlačenega nivoja cen.

Vidimo, da je predavatelj z označbo Fisherjeve teorije podal Rooseveltovo nalogo podrobno tudi z znanstveno zanimivo strani in da je zadel s temi zvezami med njima tudi vso globino velikih ameriških gospodarskih reform. Poslušalci so se mu za njegov trud navdušeno zahvalili, nakar je predsednik povabil še na prihodnje predavanje kluba, ki ga bo imel o naših denarnih zavodih g. dr. Murko.

Razdolžitev domače lesne industrije

Če kdo, potem je zlasti naša domača lesna industrija upravičena, da zahteva pomoč za svojo razdolžitev. Kajti nikjer ni dolžnika padec cen tako težko zadel ko v lesni trgovini in lesni proizvodnji. O tem je napisal »Jugoslovanski Lloyd« nad vse tehten članek, ki ga ponatiskujemo v celoti, da tudi s tem poudarimo upravičenost njegovih izjav. Predvsem opozarja članek, da se pri presoji razdolžitvenega problema morajo razlikovati aktivni kraji od pasivnih. Kajti aktivni so mnogo na boljšem od pasivnih. Oni, ki živijo v aktivnem kraju, je vsaj brez skrbi za življenje, dočim se mora tisti, ki živi v pasivnem kraju, vsak dan boriti za svoj vsakdanji kruh v pravem pomenu besede.

Znana stvar je, da je gozd glavni vir za sluzka za večino prebivalstva v pasivnih krajih. Če tega zaslužka ne bi bilo, bogzna, kaj bi se vse zgodilo! Tako pa tudi danes gozd živi ljudi, in ne samo kmeta, temveč tudi delavca, domačega trgovca in domače-

ga industrialca — žagarja, od česar ima tudi država svoje dohodke.

Zal pa se pri nas z mnogimi stvarmi bolj računa kakor pa z našim gozdom in našo domačo lesno industrijo. Še bolj žalostno je to, da se sicer vsak stan nekako sporazume, le manjša domača gozdna in lesna industrija se ne more nikakor sporazumeti. Še vedno je čisto razbita in vse kaže, da se z neke strani dela proti njej po načelu: divide et impera!

Naša mala lesna industrija, ki jo moremo imenovati našo najbolj narodno industrijo, se je zlasti razvila po vojni. Posamezni podjetni ljudje so ustanovili svoja podjetja, zaradi investicij pa so se večinoma zadolžili, plačevali bankam velike obresti, a niso nikdar prišli do tega, da bi svoje dolgove čisto odplačali. Zato trpe danes Tantalove muke in drug za drugim gredo v konkurz ali v prisilno poravnavo. A od nikoder nobene pomoči!

Se leta 1929. je veljal v posameznih kra-

jih naše države kubični meter mehkega lesa na panju okoli 250 dinarjev, danes pa je vreden isti kubični meter komaj še 40 do 50 Din. Če se je torej domači žagar zadolžil za lesno takso za 250.000 Din, potem je za ta denar kupil takrat 1000 kubičnih metrov lesa. Ta les je izsekal, nato pa je prišel katastrofalen padec cen. Tudi če je prodal ves les, je ostal dolžan še vso kupnino za les. Če pride upnik in zahteva nazaj svojih 250.000 Din, more plačati za ves prodani les le eno petino. Da vrne dolg mora prodati petkrat večjo množino lesa. V tem je ona velika krivica, ker ni denar izgubil na vrednosti, temveč samo blago. V tem je ona velika krivica, da tisti, ki se je mučil, da da ljudem zaslužka, da je ta človek izgubil svoje premoženje in da mora še skozi generacije plačevati svojo nemarnost, ker je investiral denar in je sedaj zato brez denarja in z dolgi.

Na vse to se mora misliti in na vsak način misliti, če nočemo doživeti, da ne požre naše domače lesne industrije, ki se mora boriti z vse mogočimi hidrami kliringov, blokad, itd. največja hidra, ki je žalibože domačega porekla.

Vsa Dravska banovina, Bosna, Gorski Kotar in Lika, vsi se nahajajo v istem položaju. Vsem njim je treba pomagati, kajti če se jim ne bo pomagalo, bodo vse žage predstavljale samo še kup starega železja, vrednega po 25 par kg, kar bi pomenilo ogromno škodo za nas vse in zlasti še za državo.

Muka z nejasnimi davčnimi predpisi

Združenje obrtnikov v Zemunu je nastavilo dva davčna strokovnjaka, ki učita obrtnike, kako morajo pravilno izpolniti formularje za napoved pridobnine. V »Politiki« prosi sedaj nekdo, da bi tudi v Beogradu nastavilo kakšno združenje davčne strokovnjake, ki bi učili davkoplačevalce, kako naj zadostijo svoji davčni dolžnosti, da bodo pravilno izpolnili formularje za napoved pridobnine. In enake želje bi slišali tudi iz drugih krajev, samo če bi kdo poprašal pri davčnih zavezancih.

Ni pa zdravo, da je do takšnih želj sploh moglo priti. Kajti prvi znak dobrega zakona, je da je jasen, da je vsakomur razumljiv, ker le pod tem pogojem se more tudi z vso upravičenostjo od slehernika zahtevati izpolnjevanje zakona. Zakon, ki je tako nejasen, da ga razumejo le strokovnjaki, ni nič vreden in treba ga izpremeniti, da postane jasen. Že celo pa ne gre, da mora davkoplačevalec najeti inštruktorja, da razume davčni zakon. Negleda na to, da se povzročajo s tem davkoplačevalcu nepotrebni novi stroški, je tako nejasen zakon nezaslišanost, ki ne more biti nikdar dovolj hitro odpravljena. Tudi ugledu finančne uprave bo to le v korist.

Nobenih nagrad več za ovaditelje

Finančni minister namerava odpraviti vse nagrade onim, ki so ovadili davčnim uradom razne davčne utaje in druge prestopke posameznih davčnih zavezancev. — Finančni minister je mnenja, da je dolžnost državljana, da prijavi vse, kar je kdo storil v škodo državi in da zato ni treba izplačevati ovaditeljem še posebne nagrade.

Velike investicije v Palestini v letu 1934.

V Palestini je bila gradbena delavnost v letu 1934. zelo živahna. V Tel-Avivu je bilo zazidano okoli 37 tisoč, v Jeruzalemu in v Hajfi okoli 20 tisoč kvadratnih metrov. Za nove stavbe se je izdalo v kolonijah okoli 800 tisoč, v mestih pa okoli 53 milijonov funtov. Zelo so bili povečani tudi pomarančni nasadi in je bilo v ta namen izdanih okoli 16 milijona funtov. Za druge kmetijske namene in za kolonizacijo se je izdalo okoli 3.250.000 funtov. Tudi palestinska industrija se je znatno razširila ter so dosegle investicije v industriji približno 1 milijon funtov. Zidje so nakupili v letu 1934. 150 taksijev, 200 osebnih in 250 tovornih avtomobilov in izdali v ta namen 340.000 funtov. Za druga prevozna sredstva so izdali še okoli 160.000 funtov. Vse investicije v Palestini dosego v letu 1934. približno vsoto 10 milijonov funtov, skoraj za sto odstotkov več ko v letu 1933.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 26. januarja objavlja: Zakon o sodnem nepravdnem postopku za kraljevino Jugoslavijo — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Z novim preobratom na Bolgarskem je znatno utrjena kraljeva oblast. Lanski majski preobrat je bil izvršen brez vednosti kralja in brez njegove volje. Ker je hotel Velčev sedaj

se je vojska tej nameri uprla in sama prevzela oblast.

Novi bolgarski ministrski predsednik Zlatev je izjavil, da bo nova vlada nadaljevala politiko zbližanja z Jugoslavijo, ki sta jo tako srečno začela oba vladarja obeh držav. Prepričan je, da bo že doseženi sporazum utrjen z novimi sporazumi.

Bolgarski listi pišejo, da izprememba režima na Bolgarskem pomeni bolj rekonstrukcijo vlade, ko pa izpremembo sistema, ker se stare strankarske razmere ne vrnejo več.

Kosilo na čast ministrskega predsednika Kimona Georgijeva ter drugih ministrov njegove vlade je priredil kralj Boris. Pri tej priliki je izročil vsem visoka odlikovanja.

Cela vrsta makedonstvujuših, protogerovistov ko mihajlovistov, je bila aretirana od nove vlade.

Do odkritega upora prebivalstva je prišlo na dodekaneških otokih proti fašističnemu nasilju. Fašisti so hoteli vsiliti grškemu prebivalstvu od carigradskega patriarha neodvisnega škofa, ki se ne bi upiral asimilacijski politiki fašistov. Prebivalstvo pa je škofa napodilo, nakar so fašisti nastopili v njegovo obrambo z oboroženo silo. Tej pa se je prebivalstvo uprlo in zlasti na otokih Kalimnos in Leros je prišlo do hudih bojov in se je morala italijanska vojska na nekaterih mestih tudi umakniti. Ni pa dvoma, da bodo velike vojaške sile, ki jih je Italija poslala v Dodekanez, zlomile odpor nad vse slabo-obožene grškega prebivalstva.

Velike protitalijanske demonstracije so bile v Atenah zaradi dogodkov na Dodekanezu. Tudi vse grško časopisje ostro nastopa proti Italiji in v zadnjem času tudi vladno časopisje.

Italijanski poslanik v Atenah je protestiral proti protitalijanskim demonstracijam po vsej Grčiji, a mu je predsednik Caudaris odgovoril, da je ogorčenje prebivalstva nad dogodki v Dodekanezu tako veliko, da je grška vlada brez moči.

Izgube so na obeh straneh velike. Časopisi poročajo, da imajo vstahi že 200 mrtvih, a da so tudi italijanske čete izgubile enako veliko število mož. Seveda bodo izgube upornikov še znatno narasle, ko bodo morali prenehati z bojem in ko se začne

Grški minister Papanastasio je dejal novinarjem, da upa, da bo Italija vrnila Grčiji Dodekanez, ker bi se na ta način utrdilo grško-italijansko prijateljstvo. Nekateri politiki so v resnici nepopoljšljivo naivni.

Veliko rekonstrukcijo svoje vlade je izvedel Mussolini. Pet ministrov je iz vlade moralo izstopiti, med njimi tudi finančni minister Jung. Za novega finančnega ministra je bil imenovan turinški župan Thaon de Revel. Tudi 4 državni podtajniki so bili izmenjani.

Göring obišče v kratkem Poljsko, kjer bo konferiral z zun. ministrom Beckom zaradi vzhodnega pakta in rimskega sporazuma.

Gembeš je imel te dni velik političen govor, v katerem je dejal, da Madžarska vztraja še naprej na zahtevi teritorialne revizije z mirnimi sredstvi, kar najbrže pomeni: s falzifikati, atentati in terorjem. Iz Avstrije se množe poročila, da postajajo tajne narodno socialistične organizacije vedno bolj aktivne, zlasti na Štajerskem in v Gornji Avstriji.

Nekateri angleški listi so začeli v zadnjem času propagando, da se ozemlje okoli Klajpede vrne Nemčiji.

Obsedno stanje je v vsej Španiji, razen v Asturiji in Kataloniji, odpravljeno.

Japonski zunanji minister Hirota je v svojem ekspoziciji v parlamentu izjavil, da ne obstoji med Japonsko, USA, Anglijo in Rusijo nobeno vprašanje, ki ga ne bi bilo mogoče rešiti na mirnem načinu. Izstop Japonske iz Društva narodov je definitivno.

Med Kitajsko in Japonsko je prišlo do novih bojov. Kitajski general v Čaharju je vdrl v provinco Džehol, ki je sedaj del Mandžurije. Čeprav se je na posredovanje Čangkajškega umaknil iz Džehola, so začeli Japonci takoj s protiofenzivo in vdrl v provinco Čahar. Naleteli pa so na mnogo večji odpor kitajskih vojakov, kakor so pričakovali.

Denarstvo

Kmetijski minister o kmetijskih dolgovih

Kmetijski minister dr. Janković je izjavil veliki deputaciji kmetov iz valjevskega okraja o vprašanju kmetijskih dolgov med drugim naslednje:

»Vprašanje kmetijskih dolgov je začela vlada g. Jevtića razpravljati takoj, ko je prišla na vlado. V najkrajšem boste tudi imeli priliko, da sami občutite posledice vladnih reform. Nikar pa ne pričakujte, da bodo Vaši dolgovi kratkoma ertani. To ni niti Vaš cilj niti Vaš interes. Glavno in najbolj važno je, da se napravijo ukrepi, s katerimi bo mogoče dvigniti cene kmetijskih pridelkov in da se Vam s tem omogoči, da plačate svoje dolgeve ter da se Vam ustvari možnost, da bo Vaše življenje bolj znosno in boljše. Kajti pod sedanjimi razmerami črtati Vaše dolgeve bi pomenilo, da bi bili v dveh letih zopet v istem položaju. To pa bi ubilo še zadnje ostanke kredita, ki ga še imate.«

Izmed ukrepov, ki jih namerava vlada podvzeti, da olajša kmetiskemu prebivalstvu odplačevanje dolgov, je omenil kmetijski minister dr. Janković, da bo vlada zlasti znižala prevoznino za žito, da se ne bo več dogajalo, da bi prevoz 200 kg kornu iz Rajca v Skoplje veljal 175 Din, dočim velja sama kornuza le 120 Din.

*

Narodna banka je že vrnila, kakor je izjavil podguverner dr. Čingrija, svoje revolving-kredite Francoski banki. Vrnitev se je izvedla v popolnem sporazumu s Francosko banko.

Ugostiteljsko banko ustanove v Zagrebu s pomočjo tujega kapitala. Osnovna glavnica nove banke bo znašala 100 milijonov dinarjev.

Čisti dobiček Poljske banke za leto 1934. znaša 12 milijonov zlotov. Banka bo izplačala 80stotno dividendo.

Českoslovaški bankovci po 5, 10 in 20 kron pridejo iz prometa in se nadomeste s srebrnim denarjem.

Črni dan je doživela dne 24. t. m. borza v Kodanju zaradi vladne namere konverzije dolgov. Tečaj obligacij so padli za 7%, tečaj delnic pa za 22%.

Promet vrednostnih papirjev na curiški borzi je padel od 3918 milijonov šv. fr. v l. 1933. na 2834 milijonov šv. fr. v l. 1934.

Vest, da namerava Francoska banka znižati diskontno obrestno mero, se iz Pariza demantira.

Francoska vlada je pooblastila fin. ministra, da predloži parlamentu zakonski načrt o izdaji zakladnih bonovo v višini 15 milijard frankov.

Zakonski načrt o zaščiti vlagateljev je predložila francoska vlada parlamentu. Načrt postruže kontrolo v delniških družbah ter bo po njem vsak član uprave civilno-pravno in kazensko odgovoren za sklepe uprave, razen če ni proti sklepom uprave izrečno protestiral.

Francoski varčevalci so po podatkih francoskega pravosodnega ministrstva zaradi Staviskijevih sleparij izgubili 48 milijonov frankov.

Že v 24 urah

narava, plesira in kemično snazi obleke. klobuke itd. skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Vprašanje ureditve kmečkih dolgov

Odvetnik dr. Matej Pretnar predava v ponedeljek, dne 28. t. m. ob 20. uri o vprašanju pomoči zadolženim kmetom in o načrtu narodnega poslanca Joahima Kunjašiča in tovarišev glede konverzije kmečkih dolgov. Predavanje bo v sejni dvorani Zbornice za TOI, Beethovnova ulica 10, I. nadstropje.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Poslednja poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 4.496.109'20.

V tekočem borznem tednu je bil na posrednih borznih sestankih dosežen naslednji dnevni devizni promet:

21. jan. 1935 Din 285.960'51 Dunaj
22. jan. 1935 Din 2.672.181'16 Curih-London
23. jan. 1935 Din 516.530'86 Dunaj-Din
24. jan. 1935 Din 353.880'23 Dunaj
25. jan. 1935 Din 667.556'44 London-Dunaj

Največji dnevni promet je bil dosežen na torkovem borznem sestanku, čigar skupni zaključki znašajo malone dve tretjini celotnega deviznega prometa.

Napram minulemu borznemu tednu, ki je zaključil s deviznim prometom 4.725 tisoč dinarjev, znaša nazadovanje v tem tednu več kot en četrt milijona dinarjev.

Potreba v klirinških devizah je bila tokrat večja v Curihu, katerega je bilo v tem tednu zaključeno za 922 tisoč dinarjev več kot v minulemu tednu. Nasprotno pa je občutno padel promet v avstrijskih šilingih (padec v tem tednu za 792 tisoč dinarjev) in angleških funtih, katerih skupni zaključki prejšnjega tedna so bili za 463 tisoč dinarjev večji nego v tekočem borznem tednu. Nazadoval je devizni promet poleg tega tudi še v devizi Pariz, dočim beležita manjši dvig deviznega prometa Newyork in Amsterdam.

Vse v tisočih dinarjev:

Amsterdam (minuli teden 59), tek. ted. 185, Berlin (2) 2, Din. deviza (478) 484 avstr. priv. kliring, Dunaj (1574) 782 priv. kliring, Curih (456) 1378, London (1324) 861 inkl. priv. kliring, Newyork (244) 397, Madrid (88) 110 priv. kliring, Trst (107) 107, Pariz (392) 190, Varšava (1) —.

Narodna banka je posredovala nalik prejšnjemu tednu le v Curihu, Amsterdamu in Parizu v skupnem znesku 125.000 dinarjev.

Notice v privatnih klirinških so bile v tem tednu v španskih pesetah 22. in 25. t. m. Din 545'— do Din 555'—, v angleških funtih 21. t. m. Din 221'80 do Din 223'40, dne 23. t. m. pa nekoliko višje, t. j. Din 222'70 do Din 224'30, medtem ko so bili avstrijski šilingi vse tekoči teden trgovani na dosežanih bazi Din 8'10 do Din 8'20.

Devizna tečajnica od 25. t. m. je bila naslednja:

Devize	S prvo Narodne banke	Povpraševanje Din	Ponudba Din
Amsterdam	2967'15	2981'75	
Berlin	1756'08	1769'95	
Bruselj	1023'84	1028'91	
Curih	1421'01	1428'08	
London	215'49	217'55	
Newyork	4383'91	4420'23	
Pariz	289'45	290'89	
Praga	183'42	184'52	
Trst	374'32	377'40	

V poenih izražena razlika, dosežena v tem tednu, je bila naslednja: Amsterdam + 1'43, Bruselj — 1'78, London + 1'29, Newyork + 23'14, Pariz — 0'14 in Trst — 0'06. Curih je notiral še nadalje povsem brez izprememb, dočim sta Berlin in Praga včeraj beležila ob ponedeljkovih tečajih.

Efektno tržišče

Tendenca stalna.

Bančni in industrijski papirji še vedno niso beležili, medtem ko so se tečaj državnih efektov tekom tega tedna le neznatno okrepili. Kot je razvidno iz spodnje efektne tečajnice se je dvignil tečaj za eno točko pri 7% investicijskem posojilu, pri Seligm. manovih obveznicah pa za štiri točke v povpraševanju, a za dve točki v ponudbi, medtem ko je popustil 8% Blair v tem času za eno točko, 7% Blair za dve točki, skoro prav tako Agrarne in Begluške obveznice, le Vojna škoda je napravil ponedeljku notirala včeraj za 7 točk niže v povpraševanju ter za devet točk v ponudbi.

Dne 21. januarja. 7% inv. pos. 72—74, 8% Blair 75—78, 7% Blair 66—67, Seligm. obv. 72—75, 4% agrarne obveznice 47—50, 6% begluške obvez. 67—68, Vojna škoda 390—394.

Dne 22. januarja. 7% inv. pos. 76—78, 8% Blair 76—78, 7% Blair 67—69, Seligm. obv. 74—80, 4% agrarne obveznice 47—49, 6% begluške obvez. 70—72, Vojna škoda 396—400.

Dne 23. januarja. 7% inv. pos. 74—76, 8% Blair 73—75, 7% Blair 66—67, Seligm. obv. 73—75, 4% agrarne obveznice 45—48, 6% begluške obvez. 67—68, Vojna škoda 385—390.

Dne 24. januarja. 7% inv. pos. 74—76, 8% Blair 75—77, 7% Blair 64—66, Seligm. obv. 71—73, 4% agrarne obveznice 46—48, 6% begluške obvez. 68—69, Vojna škoda 383—385.

Dne 25. januarja. 7% inv. pos. 73—75, 8% Blair 75—77, 7% Blair 64—65, Seligm. obv. 76—77, 4% agrarne obveznice 47—48, 6% begluške obvez. 65—67, Vojna škoda 383—385.

Žitno tržišče

Tendenca čvrsta.

Cene so še nadalje narastle, in sicer pri pšenici za Din 7'—, pri moki pa ca Din 5'— pri 100 kg. Zaključen je bil en vagon kornuza in dva vagona pšenice. Notice so bile naslednje:

Žito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Kornuza:

času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko vagon bosanska postaja, plačljivo proti duplikatu 68'— 70'—
času primerno suha, s kvaliteto garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu 66'— 68'—

Oves:

zdrav, suh, rešetan, franko vagon bosanska postaja, plačljivo proti duplikatu 89'— 94'—

Pšenica:

zdrava, rešetana, suha, 79 kg, 2%, franko vagon bosanska postaja, plačljivo proti duplikatu 132'50 135'—

Mlevski izdelki:

Moka:

pšenična Og. banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 210'— 230'—
pšenična Og. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 210'— 230'—
pšenična 2. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 195'— 215'—
pšenična 5. bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 175'— 195'—

Otrobi:

pšenični debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 100'— 105'—
pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 85'— 90'—

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjeno mlačna.

Kljub slabim časom v lesni izvozni trgovini se naši posebno manjši producentje nikakor ne morejo navaditi točnosti in pravilnosti pri izvrševanju poslov. Poleg že tako reduciranih cen utrpijo še škodo vsled odtegljajev, ki nastanejo zgolj iz malomarnosti. Ni samo, da se blago proda, predvsem se mora paziti, da mere in količina prodanega blaga res odgovarjajo zadevnim določbam v pogodbi. Če pri nakladanju in oddaji blaga se na žalost zgode neodpustljive pogoške. Blago se mora naložiti strokovnjaško tako, da se med transportom ne more zbog vremenskih nepravilnosti in izprememb pokvariti; tonaža se mora na vsak način izrabit, da ne nastane tako zvani zračni tovor (Luftfracht), ki gre na škodo odposilatelja. Velike važnosti je pravilno označenje blaga v tovarnem listu, ker s pravilnim označenjem tarif izbegnemo nepotrebnim stroškom, ki vsled nepazljivosti pogosto nastanejo in se po večini ne dajo reklamirati.

V splošnem pa se situacija na tukajšnjem lesnem tržišču ni izpremenila. Pač se pojavljajo informativna vprašanja, vendar pa do znatnejših kupčij v tem letu še ni prišlo.

Zunanja trgovina

Boljši izgledi za izvoz našega lesa v Francijo

Po informacijah »Jug. Lloyd« iz Beograda namerava francoska vlada v najkrajšem času na intervencijo naših odločilnih krogov znižati uvozno carino za naš les, kakor jo je znižala za uvoz lesa iz Nemčije, Avstrije in Českoslovaške. Nadalje namerava tudi povečati uvozne kontingente za naš les. Povpraševanje po naši hrastovini in orehovini je na francoskem lesnem trgu vedno večje in plačajo se dobre cene, ker je ta naš les znan po svoji dobri kvaliteti. Če bodo te olajšave res dovoljene in če se doseže še to, da bodo znižane tudi železniške tarife, bi mogel naš les uspešno konkurirati tako s poljskim kot s rumunskim lesom. Naš les se v zadnjem času mnogo zahteva na evropskih tržiščih in čeprav je dovoz precej velik, ima les čvrsto ceno ter se dobro plača. V zadnjem času se izvažajo velike količine našega lesa tudi v Grčijo in Egipt, pa tudi Italija izvažja sedaj večje količine našega lesa.

Zunanja trgovina Avstrije

Avstrija je v decembru uvozila blaga za 110, izvozila pa za 779 milijonov šilingov in je torej bila deficitna za 321 milijonov šilingov. V vsem letu 1934. je uvozila Avstrija blaga za 1154, izvozila pa za 863 milijonov šilingov. Skupno je bila avstrijska zunanja trgovina v letu 1934. pasivna za 291 milijonov šilingov. V primeri z letom 1933. se je dvignil uvoz za 6'1, izvoz pa za 88'3 milijonov šilingov. Pasiva zunanje trgovine so se zato znižala za 82 milijonov šilingov. Največ je izvozila Avstrija sirovin in gotovih izdelkov.

*

Konferenca železniških strokovnjakov iz Jugoslavije, Italije, Madjarske in Avstrije se sestane te dni v Rimu. Na konferenci se bo razpravljalo o tarifah za tranzitni promet skozi Trst.

Rumunska gospodarska delegacija je odpovala v Moskvo, da se pogaja o carinskih tarifah, zamenjavi blaga, sklenitvi tranzitne pogodbe ter obnovi železniškega prometa med Rumunijo in Rusijo.

Koncem januarja bo v Pragi konferenca zastopnikov podonavskega brodarstva iz Českoslovaške, Rumunije in Jugoslavije, na kateri se bo razpravljalo o ev. pristopu k nemškemu in avstrijskemu rečnemu brodarstvu kartelu.

Italijanska znižana tarifa za rezan les in frize, ki se odposiljajo iz Rakeka v Trst in Reko, velja odslej tudi za pošiljke, ki gredo v Sicilijo in Sardinijo.

Nemčija je izvozila v letu 1934. blaga za 4167, uvozila pa za 4451 milijonov mark. Zlasti je narastel uvoz sirovin in gotovih izdelkov, dočim je najbolj nazadoval izvoz industrijskih izdelkov.

Anglija je v letu 1934. izvozila strojev za 32'8 milijonov funtov, za 5'6 milijonov več kot v letu 1933.

Mednarodni borzni indeksi

V splošnem je prevladovalo v prejšnjem tednu na vseh velikih borzah optimistično razpoloženje, ki je v glavnem izviralo iz zboljšane zunanje-političnega položaja. Ni pa bila tendenca na vseh borzah enotna, kakor je razvidno iz naslednjih indeksnih števil:

Koncem 1927	29. XII. 1934	5. I. 1935	12. I. 1935	19. I. 1935
= 100%	1934		1935	
London	77'9	78'5	81'4	80'9
Pariz	45'4	48'8	49'3	51'7
Berlin	31'1	31'6	32'1	32'4
Praga	61'1	61'1	61'0	61'2
Dunaj	35'0	35'5	37'0	40'1
Milan	86'7	87'9	87'3	86'9
Curih	38'5	39'1	39'3	38'9
Bruselj	21'4	22'1	22'5	22'8
Amsterdam	30'6	31'1	31'2	32'4
Stockholm	14'2	14'7	15'1	15'3
Newyork	59'3	59'9	57'7	57'7

Mednarodni borzni indeks je v preteklem tednu narastel od 46'7 na 47'3%, in dosegel s tem višino, kakršne ni imel že dolgo.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno ojačilo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijte odrasli kot otroci s užitkom.

Verlič Josip, Ljubljana

lastnik trdke.

Ant. Krisper
Coloniale
Tyrševa c. 31

Ustanovljeno
leta 1834

Telefon št. 22-63
Brzjava
Krispercoloniale

Veletrogovina kolonijalne in špecerijske robe
Veleprazarna kave - Mlini za dišave

Zaloge spirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna postrežba! Ceniki na razpolago!

KUVERTA
O. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karloška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KIVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Združenje gostilničarskih obrtov v Mariboru

V ponedeljek je bil v dvorani hotela Meran občni zbor Združenja gostilničarskih obrtov v Mariboru, ki ga je pri lepi udeležbi vodil predsednik Gjurjo Valjak. Iz poročil o delu združenja je razvidno, da so se v preteklem letu borili gostilničarji zlasti proti banovinski trošarini na alkoholne pijače in izvajanju zadevne kontrole s pečatenjem sodov. Nastopali so proti novouvedenim policijskim pristojbinam za koncerte ter dosegli, da so se znižale na polovico. Intervenerali so pri fin. dir. radi previsoke odmere davčnih osnov. Hude boje so imeli tudi z avtorskimi centralami, energično so nastopili proti podeljevanju novih koncesij, ki ustvarjajo novo konkurenco brez vsake krajevne potrebe. Z zadovoljenjem pozdravljajo znaten napredek tujkega prometa v Mariboru in okolici, ki se bo nedvomno še povečal, sedaj ko je došlo Pohorje značaj klimatskega zdravilišča. Velik napredek za gostilničarski stan pomeni tudi ustanovitev gostinskega odseka pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

Združenje gostilničarskih obrtov šteje v Mariboru 137 članov in 81 članic. V Mariboru je 87 gostiln, 7 restavracij, 14 bufetov, 1 hotel, 2 prenočišči, 1 krčma, 8 kavarn, 4 hoteli z restavracijo, 1 gostilna s kavarno. V vseh teh obratih je zaposlenih 194 oseb. Premoženje Združenja znaša 90 tisoč 500 Din, proračun za novo poslovno leto pa predvideva Din 63.728 dohodkov in prav toliko izdatkov.

Veliko potovanje po Sredozemskem morju

priredi »Putnik« od 27. februarja do 29. marca t. l. Izletniki obiščejo Grčijo, Rhodos, Ciper, Tripolis, Beirut, Palestino in Egipt. Cena izleta, t. j. železniška vožnja, parobrod, oskrba, vizumi, vse takse, izleti v Palestini in Egiptu, je: za kategorijo A Din 7.750—, za kategorijo B Din 6.250—. Zahtevajte prospekte pri »Putniku« v Ljubljani, ki sprejema prijave do 9. februarja t. l.

Doma in po svetu

Avstralski parlament je izrekel ob otvoritvi svojega zasedanja sožalje jugoslovanskemu narodu zaradi smrti velikega kralja Aleksandra I.

Finančni minister je izdal odlok, da našim izvoznikom ni treba več ob izvozu kornu v Nemčijo polagati pri carinarnicah kavicje. Tuji izvozniki pa morajo še naprej položiti to kavicjo. Upajo, da se bo zaradi tega dvignil izvoz naše kornu v Nemčijo.

Protokol o obmejnem prometu med Jugoslavijo in Albanijo, ki je bil sklenjen lani maja meseca, je bil te dni podpisan od albanskega zunanjega ministra in jugoslovanskega poslanika v Tirani in je s tem stopil v veljavo.

Apelacijsko sodišče je ugodilo pritožbi predlagateljev Žebotove liste za senatne volitve in njih listo potrdilo. Za senatne volitve veljata torej dve listi.

Inž. Ante Visković, ravnatelj zagrebške električne centrale in združenih central

Zagreb-Karlovac, je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi. Pridobil si je velikih zaslug za elektrifikacijo Savske banovine. Bodi mu ohranjen svetel spomin!

25letnico, odkar načeljuje zadrugi urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev, je praznoval v Ljubljani zaslužni obrtniški delavec Milko Krapež. Jubilantu tudi naše čestitke.

»Deutsches Volksblatt«, ki izhaja v Novem Sadu, je v Avstriji prepovedan.

Med zastopniki češkoslovaškega in bolgarskega tiska je bila sklenjena pogodba o ustanovitvi skupnega časnikarskega informativnega urada.

Nemški narodni socialisti so umorili emigranta inženjerja Wormysa, prijatelja dr. Strasserja v Činu pri Přibramu, 30 km daleč od Prage. Med morilci je bila tudi neka ženska. Morilci so pobegnili v Nemčijo. Umor je izzval v vsej Češkoslovaški silno ogorčenje.

»Corriere della Sera« zahteva, z ozirom na zadnji napad razbojnikov iz Abesinije v franc. kolonijo Džibuti, da se Abesinija zasede. V Eritrejo prihajajo tudi v resnici vedno nove italijanske čete.

V Nemčiji so začeli nabirati prostovoljne prispevke za odkup sarskih rudnikov.

Za propagando je izdala Madjarska od konca svetovne vojne do danes okoli 160 milijonov pengov. Vsako leto izda Madjarska za propagando več ko vse države Male antante skupaj.

Nepopoljšljivi falzifikatorji so Madjari. Na gladko so si izmislili neki madjarski novinarji, da se je znameniti francoski pisatelj Claude Farrère neugodno izjavil o »zavah Male antante in o potrebi obnove avstro-ogrske monarhije. Komentar k temu najnovejšemu falzifikatu madjarske propagande pač ni potreben.

Bivši francoski poslanec Hennessy je začel v Franciji ustanavljati francosko fašistično stranko.

Neka italijanska finančna skupina je odkupila madjarske pečujске premogovnike, katerih letna produkcija znaša okoli 700 tisoč ton. Premogovniki so bili last avstrijske Prve donavske paroplovne družbe.

Po novi indijski ustavi se ustanovi Pandiska zveza, kateri pripadejo indijske države in Britanska Indija brez Birme, ki postane samostojna država. Vsaka provinca bo imela svoj parlament in njemu odgovorno deželno vladno. Za vso zvezo pa bo skupni parlament s poslansko in gornjo zbornico.

Tri najmočnejše švedske meščanske stranke so v parlamentu vložile predlog, da se utrdi otok Gotland in da se povečajo krediti za vojsko.

Iz Posarja se je dosedaj izselilo 2600 emigrantov, ki jih je francoska vlada naselila v južni Franciji.

Nov polk tajske legije namerava ustanoviti Francija za sarske emigrante.

Lev Trockij je bil v sovjetski Rusiji proglašen kot državni sovražnik št. 1. Kdor ni včasih verjel, da je Trockij največji dobrotnik Rusije in vsega človeštva, je bil takoj ustreljen. Danes pa je ustreljen, kdor ne smatra Trockega za največjega škodljivca.

Sovjetski proračun za leto 1935 predvideva 657 milijard rubljev dohodkov in 652 milijard izdatkov.

Silen mrz zima vlada na zapadu Sev. Amerike. 80 ljudi je dosedaj zmrznilo.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrogovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. do 10. januarja 1935.*

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Mayer Karlo, veletrog. z vinom, lastnica Mayer Hermina, Čakovec.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Hratohvil Milan, trg., Pitomača; »Nova Nada« rudarsko podjetje d. d. Zagreb; Schneller M., trg. manuf. i modne robe, Zagreb, Praška ul. 4; Zamažna Aura, delavnica ženskega perila »Lady«, Zagreb.

Donavska banovina: Busanj Rado, trg., Novi Sad; Crnjaković Ivan, mlinar, Subotica; Mimović Dimitrij, stanovnik, Novi Sad; Kőrösi Mirko, Subotica, Puk. Krupeževića ulica; Sabol & Herjo, Sečenj; Steiner Aladar, Vršac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Altarac S. Bukli, Beograd; »Sanitas« Milan Palčić, Pančevo.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Bušbaher Josip, Vinokovac; Herz Aleksander, Zagreb; Lulič Ivan, trg., Perušić; Semeraj Jurij, trg., Hrašćina Trgovišće; Weiss Josip, trg., Popovača; Živatović Vinko, trg., Oriovica, sel. Slav. Brod.

Vrbaska banovina: Saračević P. Hasan, Kulen Vakuf.

Drinska banovina: Bürger Franjo, Vukovar.

Beograd, Zemun, Pančevo: Navrov Slavko, trg., Stara Pazova, sedaj Zemun.

Č. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Drinska banovina: Karkim Husein, trg., Sarajevo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Parcena Mihajlo, mizar Beograd.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o rokih, kvotah itd., v tajništvu društva.

Iržna poročila

Mariborski trg

Na sejmu dne 22. januarja je bilo prignanih 16 konj, 11 bikov, 80 volov, 279 krav in 18 telet, skupaj 404 živali. Povprečne cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 2'50 do 3'50, poldebili voli 2'— 2'25, plemenski voli 2'50 do 3'—, biki za klanje 2'— 2'75, glavne krave debele 2'50 do 2'80, plemenske krave 2'— do 2'25, krave za klobasarije 1 do 1'50, molzne krave 2'25 do 3'—, breje krave 2'25 do 3'—, mlada živina 2'75 do 3'50, teleta 3'— do 4'—. Prodanih je bilo 212 živali. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8 do 10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, te-

lic 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, svinjsko meso sveže 8—12. Prihodnji sejem bo dne 29. januarja.

Zagrebski tedenski sejem

Zaradi mraza je bil zadnji zagrebski tedenski sejem manj živahen. Tujih trgovcev na sejmu ni bilo, živahnejše pa so povpraševali po pitanih svinjah mesarji iz Celja. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene:

Dogon: 12 bikov, 246 krav, 42 junice, 176 volov, 32 juncev, 156 telet, 237 konj in žrebet, 670 prešičev in 81 pujskov. — Cene so bile te: biki po Din 3'15, krave za klanje po 2'50 do 3'25, za klobase po 1'50 do 2'—, junice za klanje po 3 Din za kg žive teže, junico za rejo po 1000 do 1500 Din za žival, voli I. vrste po 4'50, II. vrste po 3'50, bosanski po 2'50 do 3'—, teleta po 4'50 do 5'50, zaklana teleta po 7—8, špeharji po 7'25 do 8, zaklani po 9 do 9'50, prešički do 1 leta po 8 do 8'50, zaklani pujski po 10 do 12, lahki konji po 4000 do 4200, srednji po 4500 do 5000, težki po 6 do 7 tisoč par, jahalni po 3 do 3 in pol tisoč in žrebeta po 800 do 1500 Din za žival. Konji za klanje po 1'50 do 1'75 Din za kg žive teže.

Detelja po 55 do 60, otava po 50 do 55, seno po 40 do 45, slama za krmo po 40—Din za 100 kilogramov.

Dunajski svinjski trg

Na trg z dne 23. januarja je bilo postavljenih 8817 špeharjev in 4287 pršutarjev. Iz Jugoslavije je bilo 1830 prešičev. Cene so bile te: špeharji I. vrste po 1'19 do 1'23, križani po 1'10 do 1'15, rumunski banatski špeharji po 1'14 do 1'25, kmečki prešiči po 1'12 do 1'22, stari špeharji po 1'08 do 1'12 in pršutarji po 1 do 1'22 šilinga za kg žive teže. Samo prima špeharji so ohranili svoje cene, dočim so se vsi drugi pocenili.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 27. januarja: 7.30: kmetijsko predavanje — 8.00 nekaj koračnic — 8.20: poročila — 8.30: mandoline — 9.00: versko predavanje — 9.15: prenos iz frančiškanske cerkve — 9.45: orglje — 10.00: higiena javnih stanovanj — 10.20 plošče — 10.30: prenos zaključka z vseslov. in državnega smuškega prvenstva — 12.30: čas, radijski orkester — 16.00: pester program — 19.30: nacionalna ura — 20.00: čas, jedilni list — 20.10: operne arije — 21.30: čas, poročila — 22.00 radijski orkester; vmes harmonika.

Ponedeljek, dne 28. januarja: 18.00: počitniško potovanje — 18.20: iz tujih krajev — 18'40: slovenščina — 19.10: zdravniška ura — 19.30: nacionalna ura — 20.00: prenos opere iz Zagreba, v odmoru: čas, poročila, jedilni list.

Torek, dne 29. januarja: 11.00: šolska ura — 18.00 otroški kotiček — 18.20 o steklu — 18.40: nemščina — 19.10: nemške narodne na ploščah — 19.20: čas, jedilni list — 19.30 nacionalna ura — 20.00: I. klavirski večer — 21.10: radijski orkester — 21.30: čas, poročila — 21.50: hrvaške pesmi — 22.20: radijski orkester.

Sreda, dne 30. januarja: 18.00: plošče — 18.30: pogovor s poslušalci — 19.20: čas, jedilni list — 19.30: nacionalna ura — 20.00: Julij Beteto poje — 21.00: slovenski vokalni kvintet — 22.00: čas, poročila — 22.20: podoknice na ploščah.